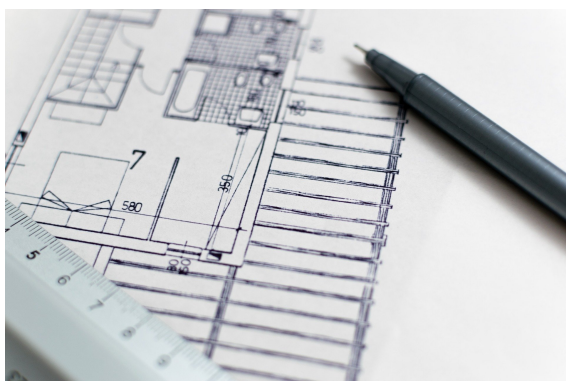

Inbreng bij nieuwbouw en renovatie: 8 tips voor cliëntenraden

Geplaatst op 21 januari 2020

De meeste bewoners van een verpleeghuis zijn 24 uur per dag in het gebouw en de buitenruimtes aanwezig. Door hun fysieke of cognitieve beperking zijn ze sterk van hun woonomgeving afhankelijk. Zo belangrijk is het dus! Inbreng van de cliëntenraad bij nieuwbouw of renovatie is daarom broodnodig, betogen Henk Neep en Jan Meerpoel. Beiden zijn expert in de Bouwpool van LOC Waardevolle zorg. Acht tips uit hun workshop op het

Congres Cliëntenraden 2019, samengevat door [Waardigheid en Trots](#).

Tip 1: Cliëntenraden hebben advies- en instemmingsrecht

In de Wmcz 2018 staat dat cliëntenraden adviesrecht hebben over het huisvestingsbeleid, verbouw en nieuwbouw. Instemmingsrecht hebben ze over het sociaal plan en de verhuizing en de inrichting van de gezamenlijke ruimtes. Dat laatste is belangrijk, want daar zijn de meeste bewoners het grootste deel van de dag aanwezig. Stelt de centrale cliëntenraad het langetermijnhuisvestingsplan vast? Spreek dan als lokale cliëntenraad met de bestuurder af dat je geïnformeerd wordt over aspecten die van invloed zijn op jouw locatie.

Tip 2: Weet waar je op moet letten

De toetsingscriteria van (ver)bouwplannen zijn: gezond en comfortabel, bruikbaar en doelmatig, toegankelijk, duurzaam, hygiënisch en veilig. Waarbij 'veilig' niet alleen slaat op goede sloten tegen inbraak, maar óók dat bewoners niet vallen. Kijk ook goed naar de doelgroep(en). Tegenwoordig worden verpleeghuizen vaak gebouwd door woningbouwverenigingen. Check dan of de plannen echt rekening houden met bewoning door mensen met een somatische of psychogeriatrische aandoening.

Tip 3: Oefen je invloed vooral uit aan het begin van het bouwproces

Het bouwproces bestaat uit verschillende fasen: de initiatieffase, het ruimtelijk en functioneel programma van eisen, de keuze van de architect, de ontwerpfasen, vergunningen, de aanbestedings- en opdrachtfase, de uitvoeringsfase en de oplevering. Voor cliëntenraden zijn de eerste 2 fasen essentieel. Hier kunnen ze

de meeste winst halen. Als een architect eenmaal een definitief schetsontwerp heeft gemaakt, zijn aanpassingen nauwelijks meer mogelijk of erg kostbaar. Stap dus naar de bestuurder zodra er geruchten over nieuwbouw of renovatie rondgaan. Geef aan dat je betrokken wilt worden, bijvoorbeeld als lid van een werkgroep.'

Tip 4: Stel goede randvoorwaarden op als de zorgorganisaties in zee gaat met een belegger of woningbouwvereniging

Veel zorginstellingen hebben te weinig vet op de botten om zelf nieuwbouw of renovatie te financieren. Vaak wordt het gebouw dan gebouwd door een belegger of woningbouwvereniging en gaat de zorginstelling huren. Op zich niets mis mee, behalve dat zorginstelling en cliëntenraad een deel van hun invloed op de plannen verliezen. En dan kan het gebeuren dat de ruimtes niet functioneel zijn voor de doelgroepen. Zorg als cliëntenraad dat je er bijtijds bij bent als een bestuurder met een externe partij in zee wil gaan. Leg je functionele eisen op tafel zodat ze onderdeel zijn van de randvoorwaarden waaraan de externe partij zich moet houden. Je kunt je daarbij baseren op de richtlijnen uit de Woonkeur 2015, in 2016 uitgebreid met het Pluspakket wonen met zorg.

Tip 5: Geef ongevraagd advies bij de selectie van de architect

Voor een groot nieuwbouwproject dingen vaak meerdere architecten mee. Vraag of je aanwezig mag zijn als ze zich komen presenteren. Wellicht let je op andere dingen dan de bestuurder. Bijvoorbeeld of de architect voldoende affiniteit heeft met de doelgroep (en) en weet waar hij /zij rekening mee moet houden bij het ontwerp.

Tip 6: Besteed aandacht aan het voorlopig schetsontwerp

De ontwerpfase heeft 3 stadia: de massastudie (een globale weergave van de massa's van de gebouwonderdelen), een voorlopig schetsontwerp en het definitieve schetsontwerp. Wees alert op het voorlopig schetsontwerp. Dat geeft duidelijk aan hoe de ruimtes worden. Is de lift goed gepositioneerd? Zijn de ramen zo geplaatst dat je ook vanuit bed naar buiten kunt kijken? Zijn de ruimtes groot genoeg en de gangen breed genoeg? Nu kun je nog aanpassingen laten doorvoeren, in het definitieve ontwerp vrijwel niet meer.

Tip 7: Deel kennis en ervaring met andere cliëntenraden

Cliëntenraden maken nog te weinig gebruik van elkaars kennis en ervaring. Ga eens kijken bij organisaties die net gebouwd hebben en vraag aan de cliëntenraad wat goed en minder goed ging.

Tip 8: Cliëntenraden weten meer dan ze denken!

Cliëntenraden realiseren zich vaak niet hoeveel kennis ze in huis hebben. Ben je betrokken bij nieuwbouw? Neem dan ook mee hoe je het zelf thuis zou willen hebben of hebt. Kom je er toch niet uit? Dan kun je altijd advies vragen aan de Bouwpool van LOC Waardevolle zorg. Of gebruik de checklists van LOC.

Meer weten?

- Met de [handreiking Bouwstenen voor cliëntenraden](#) geeft LOC overzicht van het bouwproces en de momenten van invloed door de cliëntenraad
 - [Bekijk de presentatie](#) door Jan Meerpoel en Henk Neep van de bouwpool tijdens het congres 4 december
 - De **Bouwpool van LOC** staat cliëntenraden graag met expertise bij tijdens bouwprocessen. Om in contact te komen met de Bouwpool, stuur je een mail naar vraagbaak@loc.nl of bel naar 030 – 284 32 00.
 - Lees ook het bericht [Hoe cliënten-raden en raden van toezicht waarde toevoegen bij bouwen in de zorg](#)
-

Meer artikelen over de thema's met trefwoorden:

Thema's: [Adviesonderwerpen van de cliëntenraad](#), [Nieuwbouw, verbouw en sluiting](#), [Dienstverlening aan cliëntenraden](#)